

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Західноукраїнський
національний університет

Кафедра підприємництва і торгівлі

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної
конференції

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЛОГІСТИКА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ
ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

*До 5-річчя кафедри
підприємництва і торгівлі*

25-27 травня 2023 р.
м. Тернопіль

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Катовіцький економічний університет (Польща)
Познанський економічний університет (Польща)
Кошицький технічний університет (Словаччина)
Південночеський університету в Будойовіце (Чехія)
Університет Паннонія (Угорщина)
Центрально-Західний міжрегіональний відділ
Державної регуляторної служби України
Консалтингова компанія «Універсальний бізнес-ресурс»
ГО «Партнерство»

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної науково-практичної
конференції

«ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЛОГІСТИКА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ»

До 5-річчя
Кафедри підприємництва і торгівлі

25–27 травня 2023 р.
м. Тернопіль

*Рекомендовано до друку Вченою Радою
Західноукраїнського національного університету.
(Протокол № 9 від 31.05 2023 р.)*

Редакційна колегія:

Андрій Крисоватий, ректор ЗУНУ, д-р. екон. наук, професор (відповідальний редактор)

Jan Ryka, Rektor Senior Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dr hab., profesor

Зеновій Задорожний, проректор з наукової роботи ЗУНУ, д-р екон. наук, професор

Ольга Собко, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, д-р екон. наук, професор

Ірина Бойчик, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, канд. екон. наук, доцент

Ігор Крисоватий, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, канд. екон. наук, доцент

Роман Волошин, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, канд. екон. наук, доцент

Anna Maryniak, professor Katedry Logistyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, dr hab., profesor

Adam Janiszewski, adiunkt Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dr

Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів. Матеріали наук.-практ. конференції. Тези доповідей (25–27 травня 2023 р.) / Відп. ред. А. І. Крисоватий. Тернопіль, 2023. 372 с.

У збірнику запропоновано тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції «Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів» за такими напрямками: 1) підприємництво та започаткування власної справи в умовах війни; 2) торгівля в контексті становлення нової конфігурації ринків; 3) логістика в умовах військових дій та трансформація ланцюгів постачання в індустрії; 4) інновації в бізнесі та забезпечення стійкої конкурентної переваги; 5) екологічні тренди в підприємстві та гармонійний розвиток; 6) міжнародна академічна мобільність та забезпечення якості вищої освіти у галузях підприємництва, торгівлі та логістики.

Основні питання і проблеми, розглянуті в тезах, презентують наукові зацікавлення із різних галузей сучасної економічної науки і в майбутньому стануть підґрунтям для подальших напрацювань та фахових досліджень.

Представлені у виданні думки належать виключно авторам. Матеріали подано мовою оригіналу. Повну відповідальність за зміст, достовірність та оригінальність дослідження несуть автори публікацій і наукові керівники.

ЗМІСТ

Секція 1

Підприємництво та започаткування власної справи в умовах війни

<i>Анастасія Берестовська</i> ЗАПОЧАТКУВАННЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ В АГРОБІЗНЕСІ. БІЗНЕС-ПЛАН ВИРОБНИЦТВА СУШЕНИХ ОВОЧІВ ТА ФРУКТІВ	13
<i>Олександр Бекетов</i> ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	16
<i>Анастасія Василевська</i> ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	18
<i>Галина Василевська</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СФЕРИ НАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	21
<i>Оксана Васильєва</i> СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА	25
<i>Ольга Василицька</i> ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	28
<i>Віктор Гарак</i> FEATURES OF BUSINESS SOCIAL RESPONSIBILITY	30
<i>Тетяна Гринько, Тетяна Гвініавілі, Вікторія Сотула</i> ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК БІЗНЕС-СТРУКТУР	32
<i>Володимир Данилишин, Влада Балакунець</i> ПРОБЛЕМАТИКА УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	35
<i>Володимир Данилишин, Андрій Німий</i> СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: СУТЬ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	37
<i>Максим Денисенко</i> ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА І СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЙОГО ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ	39
<i>Катерина Дяченко, Еліна Старченко, Максим Гришасєв</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	41

<i>Дмитро Жовнір, Віктор Богоніс</i> ФАКТОРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	45
<i>Інна Застава</i> ЗМІНИ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	47
<i>Сергій Кириленко</i> НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ І ПОСЛУГ	50
<i>Владислав Кондратенко</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ТА РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	54
<i>Ігор Кравчук, Ігор Потіха</i> ВПЛИВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ	56
<i>Дмитро Красніков</i> СПЕЦИФІКА КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА	58
<i>Світлана Латкіна, Олександра Дорогань</i> ЗАПОЧАТКУВАННЯ Й РОЗВИТОК БІЗНЕСУ У ВОЄННИЙ ЧАС	60
<i>Ірина Литовченко, Олена Яковлева</i> ВОЄННА МІГРАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПІДПРИЄМНИЦТВО	64
<i>Владислава Люхченкова, Ксенія Савченко, Ірина Байдак</i> ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	66
<i>Мар'яна Маслій, Ірина Сотник</i> РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ: НАСЛІДКИ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА	69
<i>Петро Мізерний</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	73
<i>Олена Ніфатова, Дар'я Кощеєва</i> ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ	76
<i>Олена Ніфатова, Ярослава Русинова</i> СПЕЦИФІКА МІЖНАРОДНОГО РОЗПОДІЛУ ПРАЦІ НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН	79
<i>Людмила Олейнікова, Олександр Лепьохін</i> ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ ПОДАТКОВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ	81
<i>Володимир Петряков</i> ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ ПІДПРИЄМСТВА З УРАХУВАННЯМ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ	84

*Мар'яна Маслій,
студентка,
Сумський державний університет
Ірина Сотник,
д-р екон. наук, професор,
професор кафедри економіки, підприємництва
та бізнес-адміністрування,
Сумський державний університет*

РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ: НАСЛІДКИ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА

Розвиток малого бізнесу в умовах війни відіграє надзвичайно важливу роль і має широкий спектр позитивних наслідків для суспільства. Військові дії породжують багато соціальних викликів та загроз, допомогти подолати які можуть малі підприємства.

По-перше, малий бізнес є джерелом економічного зростання навіть у важких умовах війни. Він стимулює зайнятість, створює нові робочі місця для місцевого населення, сприяючи зменшенню безробіття та підвищенню рівня доходів. Тим самим забезпечується економічна стійкість та підтримка місцевих економік, знижується ризик їх занепаду і скорочення економічного потенціалу.

По-друге, розвиток малого бізнесу за воєнного часу сприяє диверсифікації економіки. В результаті військових дії на території України було завдано значної шкоди енергетичній та комунальній інфраструктурі, промисловим, сільськогосподарським та іншим підприємствам, які змушені були припинити свою діяльність, переміститися в інші регіони або скоротити обсяги виробництва. Перевагою малих компаній є їх гнучкість, що дозволяє миттєво пристосуватись до змін, відповідаючи на потреби, які задовольнялися раніше середніми та великими підприємствами і змінилися з часом. Розширенням сфери діяльності та представленням в різних секторах (роздрібна торгівля, послуги або виробництво) малий бізнес зменшує залежність від певних галузей і знижує ризик зупинення діяльності.

По-третє, малий бізнес може бути критичним чинником в забезпеченні населення життєво важливими товарами та послугами. Військові дії можуть

призводити до порушення ланцюжків постачання і обмеження доступу до ресурсів. У цьому контексті, малі підприємства відіграють важливу роль у виробництві базових продуктів харчування, медичних засобів, товарів першої необхідності та інших, які є необхідними для виживання та добробуту населення. Це сприяє збереженню нормального життя і зменшенню гуманітарної кризи.

По-четверте, малий бізнес позитивно впливає на соціальне та економічне відродження деокупованих територій. Малі підприємства в таких регіонах можуть виступати каталізаторами економічного зростання, створення робочих місць, підтримки підприємницького духу. Це сприяє забезпеченню сталості та відновленню соціально-економічної сфери.

По-п'яте, розвиток малого бізнесу в умовах війни сприяє стимулюванню інновацій та технологічного прогресу. Складна соціальна ситуація в Україні вимагає нових підходів, технологій та ідей для вирішення сучасних проблем. Малий бізнес, завдяки своїй гнучкості та здатності до інновацій, сприяє розвитку соціальної солідарності та громадському руху, посилює відчуття єдності, співпраці та підтримки серед населення. Малі підприємці, які розвивають свої справи, можуть стати прикладом для інших громадян, мотивуючи їх не здаватись перед труднощами, а намітити власну дорогу до успіху.

Отже, розвиток малого бізнесу в умовах війни має велике значення для стабілізації економічного та соціального розвитку України. Навіть невеличкі підприємства, які, на перший погляд, не є важливими під час війни, можуть стати джерелом нових робочих місць, натхнення для підприємців та задоволення соціальних запитів населення. Одним із таких незвичайних прикладів в надзвичайних обставинах війни є розвиток фотобізнесу з відкриттям фотостудії у м. Шостка Сумської області. На противагу жахливим наслідкам війни, фотостудія може стати оазисом творчості та місцем для позитивних психологічних змін, роблячи внесок в соціальну підтримку населення прикордонної області, яка щодня зазнає обстрілів з боку російської федерації.

Фотографія є потужним засобом комунікації та виразною мовою, що перетинає мовні та культурні бар'єри. Вона здатна розповісти історії, сприяти збереженню пам'яті та стимулювати емоційний зв'язок. Відкриття фотостудії в умовах війни дозволить місцевим жителям мати доступ до професійної фотографії, яка може зафіксувати важливі моменти їхнього життя, їхні почуття та спогади. Крім того, фотостудія може сприяти розвитку економіки міста через залучення інвестицій, стимулювання підприємницької активності та надання нових можливостей для розвитку бізнесу. Вона створює робочі місця для фотографів, стилістів, візажистів та інших фахівців, а також сприяє розвитку суміжних галузей, таких як друкарство, реклама та ін.

Відкриття фотостудії вплине на психологічний стан та настрої мешканців м. Шостка. Фотографія допомагає відволіктися від стресових ситуацій, надає можливість виразити себе та відчути позитивні емоції. Вона може стати місцем, де люди зможуть отримати порцію позитиву, а також знайти розуміння і підтримку серед інших осіб, які переживають подібні випробування. Це матиме позитивний вплив на самооцінку містян та сприятиме процесу психологічної реабілітації.

Умови війни створюють складнощі та виклики для фотостудій, але вони також можуть знайти своє місце та існувати в цих умовах, пропонуючи унікальні послуги та роблячи позитивний внесок для суспільства. На нашу думку, особливості ринку фотостудій в умовах війни включають такі:

1) виживання та адаптація. Фотостудії повинні бути готові до швидкої зміни умов ведення бізнесу та миттєвої адаптації до них. Вони можуть шукати нові способи залучення клієнтів та пристосування своїх послуг до потреб ринку;

2) створення унікального досвіду. За воєнного часу фотостудії можуть використовуватися для створення унікального та незабутнього досвіду для своїх клієнтів;

3) виявлення нових ринкових сегментів. Війна змінює потреби і пріоритети клієнтів. Так, фотостудії можуть виявити нові ринкові сегменти, наприклад, фотографії воїнів;

4) роль соціального активіста. Фотостудії можуть використовувати свою позицію та можливості для підтримки і свідомого впливу на суспільство шляхом пропонування соціальних послуг, наприклад, проведення спеціальних фотосесій для збору коштів на соціально значущі заходи та військові потреби.

Також слід зауважити, що відкриття фотостудії вимагає детального обґрунтування й аналізу економічних показників, які допоможуть оцінити потенційну прибутковість бізнесу. Серед найважливіших – первісні інвестиції, операційні витрати, ціни на послуги фотостудії, прогнозовані обсяги попиту, термін окупності, рентабельність. Узагальнена оцінка економічної ефективності бізнесу з відкриття фотостудії у м. Шостка Сумської області подана у табл. 1.

Таблиця 1

Основні показники бізнес-проекту з відкриття фотостудії

Показник	1-й рік	2-й рік	3-й рік
Необхідні інвестиції по проекту, грн	37 527,00	-	-
Чистий прибуток, грн	68 004,20	105 151,20	105 151,20
Дохід, грн	198 000,00	198 000,00	198 000,00
Витрати, грн	129 995,80	92 848,80	92 848,80
Ефективність інвестицій, грн	181,21	280,20	280,20
Термін окупності	3 місяці		
Ставка дисконтування	30%		
Чистий приведений дохід, грн	128 071,83		

*Джерело: розраховано авторами самостійно.

Отже, незважаючи на високу ставку дисконтування, яка обумовлена високим ризиком ведення бізнесу під час війни, відкриття фотостудії є прибутковим бізнес-проектом зі строком окупності 3 місяці за порівняно невеликих початкових вкладень. Крім прибутку для власника, відкриття фотостудії в умовах війни матиме багатогранний вплив на життя людей. Вона не тільки надає можливість створювати цінні спогади та зберегти культурну спадщину, але й сприяє психологічній підтримці, соціальній інтеграції населення, розвитку місцевої економіки.

Наукове видання

Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

Тези доповідей

Відповідальний редактор – проф. Андрій КРИСОВАТИЙ

Літературний редактор – канд. філол. наук. Ніна СВИСТУН

Комп'ютерна верстка – Ольга СОБКО

Друк з готового оригінал. макету
Західноукраїнський національний університет

Підписано до друку 24.07.2023 р.
Папір офсетний. Формат 60x84/16.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.
Умов.-друк. арк. 21,6. Обл.-вид. арк. 22,2.
Тираж 200 прим.

Видруковано з готових діапозитивів у видавництві «Університетська думка»
Західноукраїнського національного університету
вул. Бережанська, 2, Тернопіль, 46009
тел. (0352) 51-75-72